

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2022-09-08
Handläggning i
parternas utevaro

Aktbilaga 9
Mål nr M 2264-22

RÄTTEN

Rådmanen Göran Stenman

FÖREDRAGANDE TILLIKA PROTOKOLLFÖRARE

Beredningsjuristen Leon Wadman

PARTER

Klagande

Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun
534 81 Vara

Motparter

1. Rune Johansson
Bitterna Botberga 6
534 61 Vedum

2. Solveig Johansson
Bitterna Botberga 6
534 61 Vedum

Ombud för 1-2: Roland Ekstrand
Kung Göstas väg 42
645 33 Strängnäs

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 13 maj 2022 i ärende nr
505-3116-2021, se bilaga 1

SAKEN

Förbud vid vite mot utsläpp av avloppsvatten på fastigheten Botberga 1:3 i Vara kommun

Målet föredras och mark- och miljödomstolen antecknar följande.

Bakgrund Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun beslutade genom delegationsbeslut den 10 december 2020 (§ 114, dnr. VA-2014-977) att förbjuda Rune Johansson vid vite om 50 000 kronor och Solveig Johansson vid vite om 50 000 kronor, att släppa ut avloppsvatten från fastigheten Botberga 1:3 från och med fyra månader efter att kommunens

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/		måndag – fredag 08:00–16:00

beslut vunnit laga kraft, om inte avloppsvattnet genomgått rening som godkänts av nämnden.

Rune Johansson och Solveig Johansson överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Västra Götalands län som genom beslut den 13 maj 2022 upphävde det överklagade beslutet i den del som gäller förbud vid vite mot utsläpp av avloppsvatten samt återförvisade ärendet till kommunen för förnyad handläggning.

Yrkanden m.m.

Miljö- och byggnadsnämnden har yrkat att mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut och fastställer nämndens beslut. Till stöd för överklagandet har nämnden anfört följande.

Det är utrett att avloppsanläggningen på fastigheten Botberga 1:3 är undermålig. Utsläpp av avloppsvatten från fastigheten är förbjudet i och med mark- och miljödomstolens avgörande den 30 november 2017 i mål nr 1917-17. Utredningsansvaret enligt 23 § förvaltningslagen får därför anses uppfyllt. Till förbudet kopplades ett vite om vardera 25 000 kr för båda fastighetsägarna. Efter att domen vunnit laga kraft har fastighetsägarna vid ett par tillfällen ansökt hos kommunen om omprövning av domen men detta har inte beviljats då förutsättningarna i 37 och 38 §§ förvaltningslagen inte varit uppfyllda. Fastighetsägarna har dessutom under 2020 ansökt om tillstånd för befintlig anläggning vilket avslogs av kommunen den 22 oktober 2022. I tillståndsprövningen anlätades oberoende sakkunnig som dömde ut anläggningen. Kommunen har ansökt om att få vitet utdömt vilket fastslogs i mark- och miljödomstolens dom den 25 april 2019. Eftersom fastighetsägarna ändå inte åtgärdade sitt avlopp beslutade kommunen den 10 december 2020 att förnya föreläggandet, nu med ett vite om 50 000 kr vardera per fastighetsägare. Det är i överprövningen i detta ärende som länsstyrelsen gör en helt annan bedömning i frågan om avloppsanläggningens tillåtlighet, trots att förhållandena inte ändrats. Det som bör vara föremål för bedömning i överprövning är i så fall vitesbeloppets storlek, inte avloppsanläggningens tillåtlighet.

Rune Johansson och **Solveig Johansson** har självmant yttrat sig till mark- och miljödomstolen och bemött nämndens överklagande.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande

BESLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommuns överklagande.

SKÄL FÖR BESLUT

Enligt 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) får talan mot beslut, varigenom mål återförvisas till lägre instans, endast föras om beslutet innefattar avgörande av fråga som inverkar på målets utgång. Principen är tillämplig även på återförvisningsbeslut som fattas av länsstyrelsen (jfr. MÖD 2014:21).

Av rättsskyddsskäl anses sådana återförvisningsbeslut som innefattar ställningstaganden som binder underinstansen kunna överklagas, eftersom parterna annars skulle förlora möjligheten att få det ställningstagande som ryms i återförvisningen prövat. Återförvisas ett ärende endast för att utredningen ska kompletteras, föreligger inget sådant rättsskyddsbehov som motiverar att beslutet tillerkänns överklagbarhet (jfr t.ex. MÖD 2000:8, MÖD 2005:27 och MÖD 2014:21). Det förutsätter dock att det i återförvisningsbeslutet inte finns några uttalanden i någon fråga som inverkar på målets utgång i underinstansen, t.ex. att prövningsramen påverkas genom att överinstansen ger direktiv om vilka omständigheter som ska ligga till grund för prövningen, eller ger anvisningar om hur sakfrågan ska bedömas (jfr RÅ 2004 ref. 15).

Frågan i länsstyrelsens ärende har varit om Rune Johansson och Solveig Johansson ska förbjudas att släppa ut avloppsvatten från den aktuella anläggningen. Länsstyrelsen har återförvisat ärendet då det med ledning av nämndens utredning inte har gått att bedöma om avloppsanläggningen följer miljöbalkens regler eller inte. Enligt mark- och miljödomstolen innehåller inte länsstyrelsens beslut sådana uttalanden att beslutet ska få överklagas. Nämndens överklagande bör därför avvisas. Länsstyrelsens beslut att återförvisa ärendet till nämnden står således fast.

Mot bakgrund av att nämndens överklagande avvisas har det saknats anledning att kommunicera Rune Johanssons och Solveig Johanssons yttrande med nämnden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-11)

Överklagande senast den 29 september 2022

Leon Wadman

Protokollet uppvisat/

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Rättsenheten
Martin Detert
Länsjurist

BESLUT
2022-05-13

Diarienummer
505-3116-2021

Sida
1(9)

Klagande

Rune Johansson
Bitterna Botberga 6
534 61 Vedum

Solveig Johansson
Bitterna Botberga 6
534 61 Vedum

Ombud

Roland Ekstrand
roland.ekstrand@klimatcertifiering.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R7

INKOM: 2022-06-03
MÅLNR: M 2264-22
AKTBIL: 3

Överklagande av beslut om förbud vid vite mot utsläpp av avloppsvatten på fastigheten Botberga 1:3 i Vara kommun

Beslut

Med bifall till förstahandsyrkandet i överklagandet upphäver Länsstyrelsen det överklagade beslutet i den del som gäller förbud vid vite mot utsläpp av avloppsvatten samt återförvisar ärendet till kommunen för förnyad handläggning.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att klagandena inte har klagat på den beslutade avgiften. Länsstyrelsen prövar därför inte kommunens beslut i den del som gäller avgiften.

Avloppsanläggningen på aktuell fastighet, som tar emot både vattentoalett samt bad-, disk- och tvättvatten, består av en 3-kammarbrunn med T-rör samt med efterföljande sandfilterbrunn anlagd 1983. Från sandfilterbrunnen leds avloppsvattnet via dräneringsledning ut till täckdikning. Kommunen anser inte att anläggningen uppfyller kraven på rening för ett enskilt avlopp samt att mycket av näringen och bakterierna i avloppsvattnet riskerar att nå grundvattnet eller närliggande sjöar och vattendrag.

Kommunen har som grund för sitt beslut gjort en generell bedömning utifrån hur avloppsanordningen är utformad enligt tidigare beviljat tillstånd från 1983. En undersökning av oberoende part gällande avloppsanordningen i samband med att klaganden ansökt om tillstånd att fortsatt använda avloppsanläggningen har dock genomförts den 11 juni 2020. Av den framgick att avloppsanläggningen hade vissa brister såsom bland annat icke fungerande slamavskiljning, söndervittrade delar, tveksam konstruktion av

flera ingående delar i anläggningen, tveksamma materialval. Avloppsanläggningen har även bedömts vara bristfällig av mark- och miljödomstolen i dom M 1917-17 från den 30 november 2017. I både den oberoende utredningen och i domstolens bedömning görs bedömningen att provtagning svårligen kan göras utan att det finns risk för utspädning från dagvatten eller liknande. I domskälen till ovan nämnd dom står att läsa:

”De (klagandena) har anfört att reningen i det s.k. retentionsdiket är betydande och till stöd för det bland annat hänvisat till låg halt av fosfor i ett prov som tagits vid inflödet till uppsamlingsbrunnen. Domstolen anser att resultatet från en stickprovsmätning är mycket svårtolkat då det saknas uppgift om belastning och flöden. Av förhållandena på platsen kan det inte utslutas att det provtagna vattnet späts ut med vatten från omgivande mark som trängt in i retentionsdiket eller andra delar av anläggningen”.

Länsstyrelsen konstaterar att det enligt miljöbalken (MB) är verksamhetsutövaren som har bevisbördan för att visa att verksamheten som bedrivs inte strider mot lagstiftningen. Det framgår dock vidare av handlingarna i ärendet att provtagningar har genomförts vid flertalet tillfällen från klagandens sida för att påvisa att anläggningens rening är tillräcklig. Dessa analysresultat har inte bemöts nämnvärt av kommunen och kommunen har heller inte genomfört egna provtagningsanalyser.

Faktum kvarstår därför, trots att det råder tveksamheter gällande avloppsanläggningens förmåga att uppnå tillräckligt god reningsförmåga, att de bedömningar som tidigare gjorts gällande anläggningen framför allt grundat sig på dess konstruktion, ålder och svårighet att utföra provtagningar på.

Länsstyrelsen gör därför bedömningen att den omvända bevisbördan blir orimligt betungande för den enskilde i detta fall om provtagningsanalyser inte skulle kunna göras gällande som bevis. Även om bevisbördan som grundregel ligger på den enskilde, ligger det förvaltningsrättsliga utredningskravet för handläggningen av ett ärende på förvaltningsmyndigheten. Det är Länsstyrelsens uppfattning att det av kommunens utredning inte går att bedöma om klagandenas avloppsanläggning följer MB:s regler eller inte.

Det överklagade beslutet ska därför upphävas och ärendet ska återförvisas till kommunen för förnyad handläggning.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun (kommunen) beslutade genom delegationsbeslut den 10 december 2020 (§ 114, dnr VA-2014-977) att förbjuda Rune Johansson vid vite om 50 000 kronor och Solveig Johansson vid vite om 50 000 kronor, att släppa ut avloppsvatten

från fastigheten Botberga I :3 från och med fyra månader efter att kommunens beslut vunnit laga kraft, om inte avloppsvattnet genomgått rening som godkänts av nämnden.

Kommunen beslutade också att Rune Johansson ska betala 750 kronor och Solveig Johansson ska betala 750 kronor för handläggning av ärendet enligt gällande taxa.

Av beslutet framgår bland annat följande. Enligt de uppgifter kommunen har består avloppsanläggningen på aktuell fastighet av en 3-kammarbrunn med T-rör med efterföljande sandfilterbrunn anlagd 1983. Från sandfilterbrunnen leds avloppsvattnet via dräneringsledning ut till täckdikning. Till avloppsanläggningen är både vattentoalett samt bad-, disk- och tvättvatten anslutet.

I februari 2014 skickade kommunen ut ett informationsbrev om att avloppet behövde åtgärdas och att ett föreläggande skulle skickas under hösten om avloppsanläggningen inte åtgärdats. Ni har skickat in en ansökan och fått tillstånd den 1 april 2014, men har ännu inte åtgärdat avloppet på fastigheten. Tillståndet förföll den 1 april 2019. En ansökan om tillstånd att fortsätta använda den befintliga avloppsanläggningen inkom den 28 februari 2020. Efter en oberoende granskning som genomfördes den 11 juni 2020 avslag kommunen ansökan. Den 9 november 2016 fattade nämnden beslut om förbud mot att släppa ut avloppsvatten från det befintliga avloppet på fastigheten. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen som avslag överklagandet. Länsstyrelsens beslut överklagades till mark- och miljödomstolen, som efter syn på plats fastställde nämndens beslut. Domen överklagades till mark- och miljööverdomstolen som inte gav prövningstillstånd. Förbudet vann laga kraft den 13 februari 2018, och förbudet trädde i kraft den 13 februari 2019.

Fastighetsägarna har getts möjlighet att yttra sig över förevarande förslag till beslut och bland annat anfört att den befintliga avloppsanläggningen inte består av en sandfilterbrunn utan av en markbädd och att reningsförmågan är tillräcklig. Vidare hänvisar man till GIS-stödet för planering och tillsyn av små avlopp och menar att deras utsläpp inte kan medföra någon risk för recipienten som ligger cirka 1 kilometer bort.

Kommunen gör följande bedömning. Tillstånd enligt hälsoskyddslagen att inrätta en avloppsanordning var ett slags byggnadstillstånd (se prop. 1981/82: 219 s. 60) som kunde kompletteras med krav på avloppsvattnets utsläppande. Koncessionsnämnden för miljöskydd fastslog tidigt att ytterligare krav enligt miljöskyddslagen (1969:387) kunde ställas på dessa anläggningar, inbegripet utsläppsförbud (se till exempel deras beslut från 26 juni 1998 i ärende B 119/98). Samtliga instanser som har kontrollerat avloppsanläggningen har konstaterat att det är en sandfilterbrunn och inte en markbädd som är installerad.

Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd 87:6 har sandfilterbrunnar en mycket liten filteryta vilket medför ett starkt begränsat användningsområde. Då brunnen av byggnadstekniska skäl inte kan göras så stor som behövs för behandling av både bad-, disk- och tvättvatten (BOT-vatten) och klosettwater, bör den begränsas till endast BOT-vatten. Att sandfilterbrunnar är underdimensionerade för permanentboende med utsläpp av klosettwater, och att det därmed är motiverat med utsläppsförbud har fastslagits i rättspraxis sedan länge, se till exempel Koncessionsnämnden för miljöskyddsavgöranden i ärendena B 177 /96 och B 180/98 samt mark- och miljööverdomstolens dom i mål M 464-2003.

Då avloppsanläggningen på fastigheten ännu inte åtgärdats, och avloppsvatten som inte genomgått tillräcklig rening fortfarande släpps ut från fastigheten trots förbud, finns det skäl för nämnden att fatta ett nytt beslut om förbud vid vite.

Vattnet från aktuellt avlopp innehåller näringsämnen och sjukdomsframkallande bakterier. Eftersom avloppsvattnet inte genomgår tillräcklig rening innebär detta att mycket av näringen och bakterierna riskerar att nå grundvattnet eller närliggande sjöar och vattendrag. Detta leder i sin tur till övergödning och föroreningar som även kan nå dricksvattnet. Enligt GIS-stödet har recipienten låg retentionspotential avseende fosfor, och har en otillfredsställande ekologisk status. Kommunen bedömning är att risken för förorening av den närliggande miljön minskar om avloppsanläggningen åtgärdas.

Rune och Solveig Johansson (klaganden) har överklagat kommunens beslut och yrkar i första hand att utsläppsförbudet, som är förenat med vite, ska upphävas, i andra hand att ärendet återförvisas till kommunen, i tredje hand yrkas sammanträde med Länsstyrelsen och i fjärde hand att tidpunkten för förbudet ändras till minst två år efter att beslutet vunnit laga kraft.. Klaganden anför bland annat följande.

Förstahandsyrkandet

Det finns ingen laglig grund till föreläggandet och ärendet är uppenbart felaktigt. Det finns inga bevis på att vår befintliga avloppsanläggning skapar någon olägenhet eller skada på miljön eller människan.

Domen M 4060-20 från domstolen i Växjö har vunnit laga kraft och konstaterar "*För att ett föreläggande eller förbud enligt denna paragraf (25 kap. 9 § MB) ska kunna ges krävs att en skada eller olägenhet kan konstateras*".

Kommunen har bevisbördan att skador uppstår, som konkret ska bevisas. De får inget svar på deras fråga om vilken skada eller olägenhet som uppstår enligt kommunen. Det enda krav som kommunen har är de gränsvärden som finns för fosfor 3 mg/l och BoD 30 mg/L, men de får inga besked om hur de ska kunna bevisa att de klarar dessa krav om deras provresultat inte är tillräckliga. Provresultat från 2016-05-09 visar fosfor 0,45 mg/l och < 3 mg/

BOD7, från 2017-12-04 visar fosfor 0,45 mg/l och < 3 mg/l BOD7 samt från 2018-03-12 visar fosfor 0,29 mg/l och < 3 mg/l BOD7.

Vitet är inte preciserat och det finns ingen tydlig definierad prestation, så de vet inte vad som måste göras för att undgå vitespåföljden. Enlig Länsstyrelsen i Stockholm är det en första förutsättning för att vite ska kunna dömas ut, att det är tydligt formulerat så den förelagda vet vad den ska göra. Men det allvarligaste är när en myndighet inte håller sig till sanningen. Det gäller påståendet att det finns en sandfilterbrunn, som man bygger upp sin argumentation kring, men som inte finns. Beviset är den så kallade opartiska utredaren, men hon hittade inte heller någon sandfilterbrunn.

Utredningen fokuserade på konstruktionen och tog upp fyra saker:

1. Slam i tredje kammaren, men det finns ett T-rör i brunnen och inget slam följer med vidare till nästa reningssteg. Det är okej att ha slam i tredje kammaren, men de ska kräva att slamavskiljaren återfylls på rätt sätt nästa gång det är tömning (senast tömdes brunnen helt av leverantören och det var något som skulle gälla för alla i kommunen enligt denne).
2. Skador på filterbrunnen, men detta är endast frostsador på de ytor som är ovan mark och det är inte vid den del där filtrering sker. När brunnen töms synas väggarna varje gång och det finns inga skador på dessa områden.
3. Tveksamt materialval, men det är det material som står angivet i deras tillstånd och ritning. Storleken 8:12 naturgrus finns inte längre att få tag på och därför är det material de har i brunnen i dagsläget det grus som kommer närmast i storlek, 8:16. Underhåll sker kontinuerligt och filtermaterialet byts ut vid behov, ungefär med 6-8 års intervall.
4. Anläggningen följer inte befintliga tillståndet, men det är en markbädd i deras efterföljande reningssteg och det finns även ny teknik som bygger på samma princip ("Markbädd på burk" av Biorock till exempel).

Den opartiska utredningen är grundlös och innehåller falska påståenden för att döma ut ett avlopp. Den tar heller inte upp markretention. Att det skulle ge övergödning behöver räknas ut med hjälp av provtagning, GIS-stöd och källa CELP no 63 2006. Kommunen måste räkna ut hur mycket fosfor som påverkar recipienten, för att få laga handling för de åtgärder som begärs. Det får inte bli orimlig kostnad. Det är enkelt att ändra enligt § 38 i Förvaltningslagen och återförvisa till kommunen.

De ingående delarna i deras avloppsanläggning har utretts separat och bedöms inte klara av att rena avloppsvattnet på egen hand, men det är kombinationen av reningsstegen som de anser har tillräcklig reningskapacitet och ger en total filteryta på 50 kvadratmeter, som via kapillärkraften kan bli 150 kvadratmeter samt 1 km markretention. Den lilla mängd fosfor, 0,5 kg per år, som leds till deras anläggning renas och

filtreras via de olika reningsstegen och de anser att det är nollutsläpp innan vattnet lämnar fastigheten.

De har inte bara slamavskiljare utan deras befintliga avloppsanläggning är ett system med flera reningssteg, som ger en längre gående rening. Det finns inget regelverk kring vilken typ av anläggning som ska användas för att rena avloppsvatten. Miljöbalken är teknikneutral. I miljöbalken och Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd står det beskrivet att det räcker med slamavskiljare eller annan typ av anordning, om man kan bevisa att reningen är tillräcklig.

Kommunen kan inte heller vägra att undersöka om anläggningen fungerar enligt miljöbalkens krav, speciellt när det finns bevis genom prover. Det finns inga bevis på skada eller olägenhet och det betyder att alla eventuella åtgärder blir orimliga i förhållande till nyttan. De har redan ett tillräckligt skydd i deras avloppsanläggning precis som den är uppbyggd och på det sätt som de underhåller den.

Andrahandsyrkandet

Nu när en domstol har tolkat lagen, att det måste föreligga en konkret skada eller olägenhet, så är det väl på tiden att man avvecklar ärendet genom att tillämpa § 38 i förvaltningslagen. En dom från Vänersborgs tingsrätt M 220-19 tar upp frågan om omprövning av ärendet och förvisade ärendet tillbaka till kommunen. Det innebär att inte bara nya uppgifter kan ge skäl till omprövning, utan även att det skulle finnas processuella brister och felaktigheter i sak.

"Med beaktande av detta konstaterar Regeringsrätten att det i många fall föreligger en skyldighet för en myndighet som meddelat ett lagakraftvunnet förpliktande beslut att på begäran av den som drabbats av beslutet ompröva detta. En sådan prövning är i princip inte begränsad till frågan om beslutet är uppenbart oriktigt utan avser beslutets riktighet över huvud taget. Prövningsskyldigheten omfattar dock normalt endast de omständigheter som anförs till stöd för framställningen om omprövning i förening med det som i övrigt är allmänt bekant för myndigheten. Mot bakgrund av Regeringsrättens uttalande anser mark- och miljödomstolen att prövningen inte endast ska begränsas till huruvida beslutet är uppenbart oriktigt eller inte utan att vad klaganden anfört i sak också ska beaktas."

"Vad klaganden anfört som skäl för att ompröva det fattade beslutet är emellertid inte ytterligare uppgifter utan att det skulle föreligga processuella brister och felaktigheter i sak. Detta har förvisso prövats av Länsstyrelsen men mot bakgrund dels av att klaganden åberopat ett omfattande material efter Länsstyrelsens prövning, dels av att en omprövning av beslutet på dessa grunder (och alltså inte endast "nya omständigheter"), med hänsyn till instansordningsprincipen, i första hand bör ankomma på nämnden, ska målet återförvisas till nämnden för prövning av klagandens återstående grunder."

De har inte fått någon kommunikering om att ärendet är inskickat av kommunen till Länsstyrelsen och visste därmed inte att de skulle överklaga till högre instans.

Tredjehandsyrkandet

De begär sammanträde med länsstyrelsen för att kunna visa omständigheterna på plats.

Fjärdehandsyrkandet

Tiden för förbudet behöver vara längre så att de kan nå samarbete med kommunen. Problemet är att kommunen vägrar bemöta de sakomständigheter som de har framfört och det kan även komma att bli nödvändigt för dem att Länsstyrelsen är behjälplig för att få ett avslut i ärendet. För att kunna bli bötfälld för brott och döma ut vite måste det finnas bevis på att de har överskridit gränsvärdet för fosfor 3 mg/l, men det finns inga sådana bevis och de har visat att deras anläggning är godkänd.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt 2 kap. 3 § miljöbalken (MB) utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap. 7 § MB gäller kraven i 2 kap. MB i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Av 2 kap. 1 § MB framgår att det är verksamhetsutövarens ansvar att visa att de krav som ställs enligt 2 kap. MB är uppfyllda.

Avloppsvatten ska enligt 9 kap. 7 § MB avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras.

Enligt 12 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH) är det förbjudet att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett eller tätbebyggelse, om avloppsvattnet inte har genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Det gäller dock inte om det är uppenbart att sådant utsläpp kan göras utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 26 kap. 9 § MB får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta

om de förelägganden och förbud som behövs för att MB samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av MB ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Beslut om förelägganden eller förbud får enligt 26 kap. 14 § MB förenas med vite. När vite föreläggs, ska det enligt 3 § lagen (1985 :206) om viten fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. I förarbetena till viteslagen (prop. 1984/85:96 s. 49) uttalas bland annat att adressaten bör finna det mera ekonomiskt fördelaktigt att följa föreläggandet än att betala vitet, om vitesföreläggandet ska ha önskvärd effekt.

För att avgöra vad som utgör lämpliga avloppsanordningar kan ledning sökas i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållspillvatten (HVMFS 2016:17). Infiltrationsanläggningar som inrättas enligt teknisk rapport EN 12566: Del 2 eller enligt Naturvårdsverkets faktablad 8147 bör anses uppnå en reduktion av organiska ämnen och fosfor motsvarande normal nivå för miljöskydd. Urinavlastade eller på annat sätt fosforavlastade markbäddar som inrättas enligt teknisk rapport EN 12566: Del 5 eller enligt Naturvårdsverkets faktablad 8147 bör anses uppnå en reduktion av organiska ämnen och fosfor motsvarande normal nivå för miljöskydd. För att uppfylla hög skydds nivå för miljöskydd bör en avloppsanordning bland annat förväntas uppnå minst 90 % reduktion av organiska ämnen (mätt som BOD7 eller BOD5), minst 90 % reduktion av fosfor (tot-P) och minst 50 % reduktion av kväve (tot-N).

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Martin Detert.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun, miljo.bygg@vara.se

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar personuppgifter hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Du kan överklaga beslutet

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver skicka e-post som är större än 25 MB. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, exempelvis en kommunal nämnd, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Hur man överklagar

MMD-11

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från beslutets datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i beslutet.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.